

גליון כ"ו | פרשת ראה | תשפ"ז

פנינים ואמרים נפלאים מאוצרות וכתבי תורתו של מורינו הגה"ח רבי שמעון הירשלער זצ"ל

משמעון

שה לבית פנינים וחידושים על סדר הפרשה

דבר בעתו פנינים וביאורים בעניני דיומא

בוחו של צדיק להמשיך שפע ממקורות טהורים

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה (יא, כו).

הנה על תיבת "ראה" יש טעם "רביעי" שהוא טעם המפסיק את העניין, ויש בזה קצת משמעות דקאי אדלעיל, וצריך להבין מה שייר כאן לומר דקאי אדלעיל. וכן יש להבין את כוונת כפל הלשון "ראה אנכי".

וידועים דברי האור החיים הקדוש שמפרש התיבות "ראה אנכי", דמי שבא להבהיל את ענייני העולם הזה ולהחשיב את העולם הבא צריך שיהיו בו שתי בחינות, שיהיה רגיל בטובת העולם הזה ורגיל בטובת העולם הבא, דאם לא כן מנא ידע שזה טוב מזה. ומשה רבינו עליו השלום היו בו שניהם שהיה מלך והייתה לו עשירות, וכן עלה למרום והיה בשמים. וזהו שאמר "ראה אנכי" דייקא - הסתכלו עלי שאני הוא האומר לכם ואני היודע שהעולם הבא טוב יותר. עיין שם.

ועל פי דבריו האלו אפשר לתרץ גם את הקושיא הראשונה שכתבנו, דהנה בסוף פרשת עקב (א, כה) כתיב "לא יתיצב איש בפניכם פחדכם ומוראכם יתן ה' אלקיכם" וגו'. ומי יכול לומר דבר כזה בהחלטיות, רק משה רבינו כי הוא נלחם בסיוחן ובעווג והכניעם וגם התווכח בצבא השמים נגד מלאכי עליון ויכול להם. ואם כן שפיר הוה התיבות "ראה אנכי" המשך לכתוב שלמעלה הימנו.

ועל דרך זה אפשר לומר על הרה"ק מסאטמאר זצ"ל שהלך בשיטתו בלי שום פחד מכל העולם כולו, ואף ציווה כן לחסידיו ושומעיו לקחו. וכי ישאל השואל איך יעשו כן הלא איך יכולים להתייצב נגד עולם ומלואו, התשובה היא "ראה אנכי" בראותם שהוא עשה כן בבחינת פחדכם ומוראכם הרי שממנו יראו וכן יעשו.

וכן בענין לקיחת ממון ממקומות שאינם כשרים להחזקת מוסדות התורה, תקשה הקושיא המפורסמת דאם אינו לוקחים מממוןם "מהיכן ירק זה ח"ו".

אבל התשובה על זה היא בהקדם דיש לדקדק עוד בפסוק ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה, מדוע אמר משה רבינו "אנכי נתן" הרי הקדוש ברוך הוא הוא הנותן. וכן בפרשת ויהי אם שמוע אמר משה רבינו "והי' אם שמוע תשמעו וכו' ונתתי מטר ארצכם" וגו', וגם שם קשה הרי הקדוש ברוך הוא הוא הנותן המטר. אלא איתא בספרים הקדושים שניתן הכוח ביד הצדיק לפעול ולהוריד בעצמו השפעות טובות לישראל גם בימי הגלות. וכן עשה הרה"ק מסאטמאר שהמשיך שפע רב ועשירות לחסידיו כידוע, ועל ידי זה מחזיקים את המוסדות בכסף טהור ממקורות כשרים ונאמנים כפי שיטתו.

ועיין בפירוש הספורנו על הפסוק "ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה", שהזהיר משה רבינו את ישראל, ראה שלא יהיה עניינך על אופן בינוני כמו שהוא המנהג ברוב, כי אמנם ברכה וקללה הם שתי הקצוות אבל אין כאן דרך ממוצעת אלא או לכאן או לכאן. וזאת הראה הרה"ק מסאטמאר קבל עם ועדה שהכל נמשך כמו שהיה בדורות העבר בדרך המסורה בלי שום פשרות ודרכים ממוצעות.

מה שאמרת בסעודת הילולא של הרה"ק מהר"ט ט"ב זצ"ל מסאטמאר כ"ו מנחם אב תשנ"ה - במקום הבראה

המפרשים הקדמונים כבר ידעו את כל מה שנתגלה לאחרונה

לא תבשל גיד בחלב אמו (יד, כא)

שח הגאון רבי שמעון הירשלער זצ"ל: בהיותי באנטווערפן אמר לי מחותני היקר הרה"ח ר' יצחק ווייס שו"ב דמתא, שלאחרונה נודע שמגדלי הבקר מאכילים את העגלים בשר בחלב שנתבשל יחד, כי כך העלו הגוים לאחרונה בחכמת הטבע, שזה טוב לפיתום הבקר. ועי"ז נתעוררה שאלה גדולה על כשרות הבשר, דהוה כבהמה שנתפטמה רוב ימיה באיסור, דקיי"ל (ביר"ד סי' ס"א) שאסור לאכול בשרה אע"פ שנשחטה כדין ונמצאה כשרה. והראה לי כפי הספורנו על הפסוק לא תבשל גדי בחלב אמו שפירש, שכך היתה דרך הכנענים לבשל בשר בחלב, שהיו חושבים להרבות בזה הפועל, מקניהם וקנינם וכל בהמתם. ע"כ. והוא פלא, שהכל מרומז בתורה הקדושה, והמפרשים הקדמונים כבר ידעו את כל מה שנתגלה לאחרונה.

האם שייר הלאו של 'לא תאמץ' באדם

שמקבץ צדקה עבור ישיבה או מוסד

לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחין האביון (ז, טו).

הנה זהו באביון הנצרך בעצמו לצדקה. אבל צ"ע לדינא, אם שייר הלאו ד"לא תאמץ ולא תקפץ" גם באדם שהוא מקבץ צדקה עבור ישיבה או מוסד קדוש.

והנה אם המבקש מעות למען הישיבה מקבל בעצמו ריוח מזה, לכאורה היה נראה דמי שמסרב ליתן לו עובר ג"כ בלאו הזה. אבל מור"ה הרה"ג ר"ט ווייס זצ"ל גאב"ד עיר"ק ירושלים תובא"א אמר לי, כי אפילו באופן כזה נראה שאין כאן איסור, כי זו היא דרך פרנסתו שהוא אוסף כסף לטובת ישיבה פלונית, אבל אינו מקבץ לעצמו בתורת צדקה.

ועוד אמר לי, כי יש לחקור בעצם הלאו של "לא תאמץ ולא תקפץ", האם אי נתינת הצדקה הוא

האיסור, או שהקפידה התורה על צערו של העני ההולך בפחי נפש, וא"כ הספק שכתבנו תלוי בזה, דאם הקפידא על נתינת הצדקה דייקא, לפ"ז בכה"ג שאינו בגדר צדקה לעני עצמו ליכא איסורא, אבל אכתי שייר בזה צער האדם שהולך בפחי נפש כי לא נענו לבקשתו.

והנה מפשטות לשון הרמב"ם (בפ"ז מהל' מתנות עניים ה"ב) משמע שדוקא כשהעני מבקש והעלים עיניו ממנו אז הוא עובר בל"ת, דז"ל שם; וכל הרואה עני מבקש והעלים עיניו ממנו ולא נתן לו צדקה אז עובר. אמנם בחינוך (בסוף מצוה תע"ט) כתב, דמי שלא עשה צדקה בעת שנשאל עליה, או שראה שצריך הדבר ויש יכולת בידו לעשותה, עובר בעשה של מצות צדקה. וכן כתב בל"ת של לא תאמץ ולא לקפץ (מצוה תע"ח) שלא נמנע החסד והצדקה מאחינו בני"י וכ"ש מהקרובים, בדעתנו חולשת ענינם ויש בידנו היכולת לסעדם. - משמע ג"כ מדבריו שכשיודע שהלה נצרך לצדקה עובר בלאו דלא תקפץ גם בלי שהעני יבקש.

ויש להביא ראיה מדברי התוס' דס"ל נמי דעובר בלאו דלא תאמץ ולא תקפץ גם באופן שאין העני בעצמו מבקש, אדיתא בגמ' (כתובות מט: וב"ב ח: ע) דרבא אכפיה לרב נתן בר אמי ושקיל מיניה ארבע מאה זוזי לצדקה, והקשו התוס' הרי כל מצות עשה שמתן שכרה בצידיה אין כופין עליה, ותיירצו התוס' (ב"ב שם ד"ה אכפיה) בשם ר"י דבצדקה כופין משום דאית בה לאו דלא תאמץ ולא תקפץ. ע"כ. והלא שם היתה הכפיה ע"י רבא דגבאי צדקה היה, כמבואר בש"ס שם, ואע"כ כתבו התוס' דשייר בכה"ג הלאו דלא תאמץ ותקפץ, ומוכח דס"ל דאם מסרב ליתן עובר בלאו, אף בלא שהעני מבקש ממנו. וכשאמרת הדבר לפני מור"ה הגר"ש וואזנער זצ"ל, נהנה מאד מן הראיה הזו, ושיבחה.

והעירוי להסתפק אם הלאו דלא תקפץ הוא ניתק לעשה, ואמרת, דאולי תלוי הספק בחקירה ה"ל, דאם נאמר דהחוב הוא מפאת בקשת העני שנתבייש, א"כ לא שייר לתקן הלאו, אבל אם הלאו הוא מפאת כילותו של זה שהיה צריך ליתן, א"כ שפיר ניתק לעשה כשיתן לו צדקה, ודו"ק.

א. אבל לכאורה ממש"כ הרמב"ם "עני מבקש" משמע שאין זה מידי הצדקה, דאל"כ הר"ל להתייבב חייב בראותו עני הצריך, ולא דוקא כשהעני מבקש, ודו"ק.

מפי השמועה פנינים נפלאים שנשמעו מפי סופרים וספרים

שבר ועושה

אליו ידידו בחלום, ואמר לו דע לך שבאמת אין רשות לספר כלום ורק מכיון שנתתי לך תקיעת כף, ומעולם לא עברתי על דברי, לכן פעלתי שיתנו לי רשות אבל מוכרחני לקצר ולצמצם דברי, ורק דבר אחד אגיד לך שכל תנועה נרשם כאן, ולא נשכח כלום, כגון מה שאירע לנו פעם לפני זמן רב שהלכנו יחד בלילה, והיה רוח סערה חזק וגשם יורד ואחד מהמכובעים שלנו נפל לארץ, והוצרכנו לרדוף אחריה, גם זה נרשם שם! את זה יש לי רשות לך להגיד. וסיים הרא"ש: "האט געהערט ר' געציל, קיין שום תנועה ווערט נישט פארפאלען".

סיפר לי הג"ה אלחנן היילפרין זצ"ל שבעיר מולדתו 'קאשו' היה יהודי מזכיר הקהלה בשם 'ר' געציל ראטנבערג' שהיה מושלם במעלות, אבל לא הצליח בשום דבר, והיה לו הרבה הרפתקי, פעם אחת, אחר שאירע לו ביש מזל נפל לעצבות גדול כאילו ה' עזבו, ונכנס להרה"ק מוהרא"ש מסטראפקוב זצ"ל והסיח דאגתו לאחרים.

ואמר לו הרא"ש: אספר לך עובדא, פעם היו שני ידידים נאמנים שכל דבריהם עשו בשותפות, והיו חרדים מאד לדבר ה', וכשבא קיצו של אחד מהם, ביקש ממנו ידידו שיתן לו תקיעת כף שיבוא מעולם העליון ויגיד מהמתרחש, ואחר כמה חודשים משנפטר, בא

"שפתי ישנים דובבות" - קריאה של חיבה

אנו פונים בבקשה אישית לכל מי שזכה להכיר את המחבר ז"ל ויש באמתחתו זכרונות ועובדות ממסכת חייו, וכן למי ששמע מפיו סיפורים ופנינים מכלי ראשון או שברשותו הקלטות מדבריו - אנא העבירו אלינו את החומרים היקרים הללו, למען נוכל להעלותם על הכתב ולזכות בהם את הרבים. נא לשלוח לכתובת המייל: s3004070650@gmail.com, המערכת

מו"ר הרה"ק רבי אליעזר זוסיא מסקולען זצ"ל בעל 'נועם אליעזר'

כ"ט מנ"א תשמ"ב

יכולת ריח של רוב אנשים מישאל מחמת שחוטאים בנפשותם, ומשאל לא יעמדו אצלו הרבה מישאל.

ושחק הרבי ולא הגיב כלום על דבריו, אך כשיצא הרבי מביתו, פנה למלווהו (בנו חורגו האדמו"ר מניקלסבורג) ואמר: הלא לא נאמר "והריחו בחטאים של אחרים", אלא והריחו "ביראת אלקים", היינו שמישח צדיקנו יבוא ויריח בכל יהודי את ה"יראת אלקים" הנמצא בקרב כל יהודי. וממילא יעמדו כל ישראל אצלו. ודפח"ח.

חומרת הריח - אי אפשר לדעת איכות המתבונן

סיפר לי הרה"ק ר' אבא שלענינגער, ששמע מהרה"ק ר' בערל שטראא מפה לונדון, שפעם אחד היה האדמו"ר מסקולען זצוק"ל באיזה חתונה, והוצרך לעבור במקום שנשים היו שם, והיה ריח חזק של תמרוקי נשים במקום ההוא. והוציא הרבי את הטאטען-טוך וכיסה פניו ורץ דרך שם בזריזות נפלאה, ושאלו אחד: הלא הוא אי אפשר ולא קמכוין (עי' פסחים פ"ב), והשיב: אין הכי נמי דהוא "אי אפשר", אבל הלא כתב הרמב"ם (ש"ס תגיגה יא, סוף מס' מכות) דעריית הוא מהדברים שנשנו של אדם חומדתו, אם כן א"א לדעת איכות המתבונן בזה. ודו"ק כי נורא הוא.

"ושנתם לבניך" - לשאול על כל דבר תמוה

סיפר לי הרה"ק ר' ישעי' יענקלי (שליט"א) זצ"ל בן האדמו"ר מסקולען (שליט"א) (כשהייתי במונטריאל חשון תשע"ה), שכמה פעמים אמר לו זקנו כ"ק אדמו"ר ז"ע: כל מה שאתה רואה אצלי דבר תמוה תשאל על זה, לקיים "ושנתם לבניך".

זהירות בכבוד שבת - יעניי שבת רק בשבת

השתתפתי באיזה 'שבע ברכות', והיה שם גם מו"ר הרבי זצ"ל, ושרתי שם כמה ניגונים שחברם הרבי. ובשעה ששרתי עזר לי הרבי בעצמו, אולם בעת ההתחלתי לשיר אחד מ'ניגוני שבת' שלו, הפסיק מלשיר עמי, כי ניגונים אלו מיוחד לשבת קודש, והקפיד לא לשיר אותם בימות החול, אף בסעודת מצוה.

דקדוק בכיסוי ראש - "שלאף-קאפעליטש"

כידוע שהקפיד מאד על כיסוי הראש בקאפל'י, שיהא תחלת הראש מקום הנחת התפילין מכוסה, ואמר כי זה עיקר הראש, (ועיי' ש"ת אגרות משה א"ח סי' א), וסיפר לי הרה"ק ר' אברהם שטרייכער שליט"א שזכה לשמש את הרבי זצ"ל, שכשכשב במיטתו בלילה לישון, ישן עם "כובע" ולא עם כיפה קטנה לבד, והיה לו לזה כובע ישן מיוחד וקראו "שלאף-קאפעליטש", עד כדי כך דקדק בכיסוי ראש.

קמיעות של "שבת"

אמר לי הרה"ק גבריאל יוסף ראזענבערג שהיה משמש בקודש, שהרבי זצ"ל היה כמה פעמים מחלק קמיעות לנצרכי ישוועה, ועליהם כתוב "שבת", ורובם ככולם נאבדו במשך הזמן. וכן חילק מטבעות, וזה היה אצלו עבודה גדולה שערך כעשרים דקות, והיה אומר עליהם הרבה.

הארון לא הוכנס לביהמ"ד - רצון הצדיק מן השמים

שמעתי דכשנסתלק הרבי זצ"ל בער"ח אלול תשמ"ב, והובא למנוחות בעיר מאנסי, באו הסדרנים קודם ההלוויה להאדמו"ר מוויניץ - מאנסי [זצ"ל] (שליט"א) וביקשוהו שיתן את רשתו לכך שכשהלוויה תגיע מברוקלין לעיר מאנסי יוכלו להכניס את הארון לבית מדרשו כדי לשאת שם דברי קינה והספד על הסתלקות הצדיק.

ברם האדמו"ר מוויניץ לא השיבם על אתר, אלא אמר להם שצריך הוא להתבונן ולחשוב על כך אי שרי למיעבד הכי, שהרי אין זה בית מדרשו של הנפטר זצ"ל. אולם לאחר זמן קצר ביותר, חזר והשיבם דמצא סמך להתיר זאת, משום שנפטר זה היה בחייו בחזקת צדיק הדור לכ"ו. ע"כ היו תו"ד תשובות.

אולם מציאות הדברים לאחמ"כ היתה שהארון לא הוכנס לביהמ"ד, משום שהלוויה התעכבה בברוקלין זמן רב, וכשכבר הגיעה למאנסי היתה השעה מאוחרת ביותר, וכדי שיכולו להפסיק לסיימה טרם פנה יום המיתה, לכך מיהרו את צאת ההלוויה ולא היה זמן ליכנס לביהמ"ד. והנה לאחר זמן אמר כ"ק אדמו"ר מוויניץ זצ"ל, שמשמים סובבו זאת לאופן זה שהיה שהוא רצון הצדיק באמת שלא יכניסו את ארונו לבית מדרש שאינו שלו.

יכולת לעשות בזה, כי נגעלו השערים ואבדה תקותם, אבל אותן העוסקים בצרכי ציבור - צריך שיהיה להם אמונה - שה' יעזור בזכות הרבים, וזה כל מי שעוסקים בצרכי ציבור 'באמונה', ואז מדה כנגד מדה, הקב"ה ישלם שכרם. ודפח"ח.

מסירות הנפש למען יתומי ישראל ברוחניה

סיפר לי האדמו"ר [רבי ישראל אברהם] מסקולעני [זצ"ל] בעת סעודת ל"ג בעומר, שאביו זצוק"ל היה מקרב כל היתומים שהיו בבוקארעסט, ודאג להם לכל צרכיהם בכדי שיתגדלו לתורה ולמצות, אע"פ שסיכר את עצמו מהקומוניסט.

אמנם בין היתומים היו גם נערים כאלו, שלא רצו לקבל על עצמם עול תורה ומצות, וכל פעם כשהרבי דיבר אליהם שיניחו תפילין היו משתמטים ואומרים שכבר הניחו. וסיפר לי האדמו"ר (שליט"א) כי הוא הכיר שהם משקרים, ולכן טען לאביו זצוק"ל שאולי אין כדאי למסור נפשם עבור היתומים הללו, הלא ממילא אינו מועיל בחינוכיהם. והשיב לו אביו: אפי"כ כן תן להם הלאה לאכול וללבוש ולישן, כי סוף סוף ירחיקו מזה עכ"פ שלא ישנאו 'ערליכער איד', בהיותם זוכרים שעשו להם טובות בילדותם.

וסיפר לי האדמו"ר (שליט"א) שבמשך השנים ראה בצדקת דברי אביו הק'. כי שמועה שמע מכמה אברכים מארה"ב ששהו בארה"ק והשתתפו שם בהפגנה נגד חילול קדשי ישראל, והם נשבו ע"י המשטרה לבית הסוהר, ושם ביזו אותם והשפילום בכל מיני השפלות, כדרכם בראותם אברכים דתיים. ופתאום בא להם שוטר אחד, ושאל אותם: האם אתם רוצים פירות לאכול, והם חשבו שברצונו להתלוצץ מהם, אבל משראו שמתכוין הוא באמת להיטיב עמם ואף עשה להם כמה טובות, שאלוהו על כך למה זה הוא אוהב ומכבד חרדים. והשיב להם, שבילדותו למד באחד ממוסדות "חסד לאברהם" שבאחת מפנינות הנדחות בארה"ק, ואף שלא המשיך בדרך התורה הוא זוכר לחרדים חסד נעורים. וראה האדמו"ר (שליט"א) איך שנכונים דברי אביו הק'.

"זה אינו עסק שלי - לי הכסף ולי הזהב"

סיפר לי הרב חיים מאיר כהנא ז"ל שהיה ממייסדי חסד לאברהם בארה"ק, שפעם הפציר בו הרבי זצ"ל לקיים מוסד נוסף במקום אחד נידה, והוא טען לפני הרבי, שדבר זה כרוך בהוצאות מופלגות מאוד. והשיב לו הרבי: 'אואס מישט דו צוזאמען צוויי ענינים?', הלא אתה מודה שמוכרחים להקים שם מוסד, וזה ברור, ובדבר הכסף זה אינו עסק שלי, דהלא כתיב 'לי הכסף ולי הזהב נאום ה'", אתה תעמיד מוסד זה, והכסף יעזור השל"ת שיהיה!!.

ופלא איך שראה בזה באמת כשני ענינים נפרדים ממש.

"האין אתה יודע כל מצבתי?"

סיפר לי מישוה שפעם הלך ידידו והזכיר אותו לפני הרבי זצ"ל, ואמר הלא שחביריו אין לו פרנסה. ושאל לו הרבי במה הוא מתפרנס, והשיב הלה שאינו יודע בבירור, והרבי הגיב כמה פעמים בתומה: איך אתה קורא לעצמך יודע, אם אין אתה יודע כל מצבתי.

"בכל לבבך" - הלב של הרבי פועם עבור קריאת שמע

סיפר לי רבי ארי' יעניער, שסיפרו לו שפעם כשקרא הרבי זצ"ל "קריאת שמע" בסוף ימיו, ראו מקורביו על ה"מוניטער" שהלב דופק בחזקה, ואמרו לו: הלא הקרי"ש של הרבי "שאדט דעם הארטץ", השיב הרה"ק: הלא כל הלב לא נצרך לי אלא כדי לקיים מצות קרי"ש שעליה נאמרה "בכל לבבך"!!!

היכון לקראת אלקיך ישראל - נטילת ידיים כפולה לתפילה

סיפר לי המשב"ק, שפעם קודם התפלה הלך הרבי זצ"ל להכנות. ואחר שיצא רחץ ידיו ובייך אשר יצר, ושוב התחיל לרחוץ ידיו עוד פעם, ושאל לו המשב"ק, הלא הרבי כבר רחץ ידיו, והשיב הרה"ק הלא זה היה לנקיון בהיותו בבית הכבוד, אבל יש חיוב מיוחד של 'היכון לקראת אלקיך ישראל', וזה חיוב מיוחד בפנ"ע. והוסיף הרבי: כמדומני שהרבה טועים בענין זה!

"והריחו ביראת אלקים" - משיח יריח את הטוב בכל יחודי

שמעתי כי פעם ביקר הרבי זצ"ל אצל הג"ר אברהם פאם זצ"ל - ר"מ במתיבתא תורה ודעת, וז"ל השיחים התבטא הרב פאם, שכשיבוא משיח צדיקנו שעליו נאמר "והריחו ביראת אלקים" לא

כוח הנגינה מן השמים - פודה ה' נפש עבדיך

שאלתי פעם מהרה"ק רבי ישעי' יעקב (שליט"א) [זצ"ל] מסקולען, מתי התחיל כוח הנגינה אצל זקינו הק', ואמר לי שבהזדמנות אמר לו זקינו הרבי זצ"ל דלא היה לו את הכוח הנגינה משנות נעוריו, אלא מן השמים קיבל את הכוח הנגינה בעת שה'קומוניסט' ימ"ש הגיעו, ולפקודתם היו היהודים עובדים בעבודת פרך. ובליל שב"ב באו אליו היהודים המעונים, ואז חיבר הרבי זצ"ל ניגונים להחיות הנפשות האומללות האלה, ושם הערו עליו כוח מן השמים לחבר את ניגוני הקודש המפורסמים.

ושח לי הרה"ק ר' הנ"ל, שבזה הבין דבר שנתקשה בה הרבה שנים על מנהגו של הרבי הנוע"א זצ"ל לשורר אחר 'כל מקדש' את הניגון המפורסם על המילים פודה ה' נפש עבדיך ולא יאשמו כל החוסים בו, דמה שייכות יש בין כל מקדש להמילים האלה. ואמר לי הרבי זצ"ל שהיהודים האלה היו מוכרחין לעבוד בעבודת הפרך גם ביום שב"ב, והיה הרבי מזמר להקב"ה ניגון תפילה ומתחנן לו שלא יאשמו את היהודים האלה שבע"כ הם עובדים, ויפדו את נפשות של ישראל. כך הבין את כוונת זקינו הק' להמליץ טוב בעד עם ישראל.

"אודה ה' מאוד בפי" - בתוך ציוןק העיניים

ועוד מכוח הנגינה, אספר מה ששמעתי מפי ידידי הרה"ק ר' בן ציון פעלדאמן שליט"א מקורב לבית רבוה"ק מסקולען, שפעם שאל את הנוע"א זצ"ל על ניגון מסוים מהו המקור לניגון הזה, והשיב לו בזה"ל 'בן ציון, צריך לזכור דברי יוסף הצדיק מבלעדי אלקים יענה אין שום שייכות אלי, אלא הקב"ה חנני בדעת לחבר הניגון'.

וסיפר לי הרבי את ההשתלשלות של הניגון המפורסם 'אודה ה' מאוד בפי ובתוך רבים אהללנו', שהיה בזמן שנתפס הרבי ע"י הקומוניסטן, והשוטר הטיל בו מכות אכזריות כדי שיגלה עוד שמות של יהודים כדרכם לשמצה, והוא אמר להשוטר בנחרצות שאין הוא מוסר לו שום יהודי בשופ"א. והוא נתן לו סטירה חזקה ונפל הרבי על הארץ ושותת דם מראשו הק', ובעודו שוכב על הריצפה נתן לו השוטר בעיטות חזקות, אולם הרבי השיב בעוז ותעצומות שבשופ"א לא יגלה שום יהודי, והכניס את הרבי לתוך ה'ציוןק'.

ופנה הרבי ואמר לו: 'בן ציון, עמדתי שם וחשבתי רבוש"ע איני יכול להזיז שום אחד מאיברי, ולפתע נפרצה מפי המילים "אודה ה' מאוד בפי", אני יכול להודות להקב"ה בהיחיד מבין האיברים שהיה ביכולתי להזיז והוא הפה, ונכנס בי תקוה "ובתוך רבים אהללנו" שגיגע הזמן ויהללוהו ברבים, כי יעמוד לימין אביון להושיע מ'שופט' נפשו. וסיים הרבי: 'האין זו מתנת אלקים, מבלעדי יענה אלקים!!'

"ברוך אתה לשמים שהחזרת לי אבדתי"

זוכרני שפעם השתתפתי אני וחברי בשולח"ט ליל שב"ק ב'קראון הייטס', ועקב הגשמים העיניים היה ריק מאנשים, וערך הרבי השולחן ממש כמו שהיו מאה אנשים, ואז חיבר הרבי ניגון חדש. ובעבור כמה שבועות באמצע השולח"ט כיבדני הרבי לשיר ניגון. והתחלתי לזמר הניגון החדש שחיבר הרבי לפני כמה שבועות, וממש האיר פניו בשמחה רבה, ואמר לי: ברוך אתה לשמים שהחזרת לי אבדתי!, הלא הניגון הזה נשכח לי מן הלב ועכשיו נזכרתי...

דאס יודיש הארץ - לא "לכבות" אלא "לח"

פעם אחת בהיות הרבי זצ"ל בלונדון, כתבתי את ה'תורות' של הרבי כדי לפרסמו לציבור, וכשהיה מוכן לפרסם נכנסתי אל הרבי כדי לאשר הדברים, ומיד העיר לי הרבי על מה שכתבתי התפילה שאמר בסיום דבריו: "השם יתברך ישמח את לכבות בני ישראל". ואמר לי: אם היית מדייק בלשוני ונוכח היית לדעת כי אינני משתמש אף פעם בלשון רבים "לכבות ישראל", רק אומר אני שהקב"ה ישמח את כל ישראל "דערפרייען דאס יודיש הארץ"!!

"וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה"

שמעתי מפי האדמו"ר (שליט"א) מסקולען, שאמר בשם אביו הרה"ק ז"ע, ע"ע מ"ש "וכל מי שעוסקים בצרכי ציבור באמונה", שפשוטו הביאור הוא שעוסקים "מיט ערליכקייט", אבל אביו ביאר, שהענין הוא, שלפעמים אין רואים בעיני בשר שום